

Tiltaksplan 2010

Norges nasjonalparklandsbyer i Verdiskapingsprogrammet for naturarven

1	Overordnet budsjett og finansieringsplan 2010	2
1.1	Koordinering / sekretariat	2
1.2	Fellestiltak.....	3
2	Lokale tiltaksplaner:	4
2.1	Tiltak Vingelen nasjonalparklandsby 2010	4
2.2	Tiltak Geilo nasjonalparklandsby 2010	8
2.3	Tiltak Storslett Nasjonalparklandsby 2010	11
2.4	Tiltak Jondal Nasjonalparklandsby 2010.....	16
2.5	Tiltak Lom nasjonalparklandsby 2010	21

1 Overordnet budsjett og finansierungsplan 2010

Tiltak	Disponering midler VSP årlig	Egenandel kommuner	Annen finansiering	Sum
Koordinering / sekretariat / drift av styre mv felles	300 000	270 000 ¹		570 000
Fellestiltak	100 000			100 000
Lokale tiltak: stedsutvikling, tilrettelegging, informasjon	2 100 000	2 100 000	400 000	4 700 000
SUM kostnader/finans årlig¹	2 500 000	2 370 000	400 000	5 270 000

¹ Timebruk Arbeidsgruppe / Styringsgruppe

1.1 Koordinering / sekretariat

Formål og bakgrunn

Prosjektet Norges nasjonalparklandsbyer vil i løpet av 2010 gå inn i en hovedprosjektfase. Det er utfordrende å drifte projektet pga stor bredde i tiltak og fordi mange kommuner og parter er involvert. Gjennom forprosjektet har nettverket kjøpt inn tjenester til koordinering og sekretariat fra Vingelen Næringssselskap. I tillegg har Hol kommune disponert om lag 20 % prosjektleder på vegne av nettverket.

Administrative ressurser

Fra 2010 videreføres ordningen med felles administrative ressurser/sekretariat. Totalt settes det av kr 300 000 til administrasjon og prosjektleidelse. Avtale med Hol Kommune om administrativ ressurs videreføres, i tillegg til at det inngås en avtale med Tolga kommune om leie av prosjektleder (vertskommunemodell). Prosjektleder svarer for styringsgruppa og samarbeider tett med arbeidsgruppe og lokale administratorer i hver landsby. Sekretariatet får ansvaret for drift av nettverket (arbeidsgruppe og styre), planlegge, iverksette og koordinere fellestiltak og videreutvikle ordningen i samarbeid med tilknyttede myndigheter, samarbeidspartnere og kompetansepartnere. Viktige oppgaver for et sekretariat vil også være å utvikle nasjonalparklandsbyene som konsept også utenfor verdiskapingsprogrammet.

Konkrete utgifter til møter i nettverket dekkes av fellesposten på kr 300 000.

Egenandel kommuner

Lokale koordinators arbeid med tiltak som berører nettverket (fellestiltak) samt timer som styringsgruppe og arbeidsutvalg bruker på fellesoppgaver utgjør en egenandel på ca 270 000 kr. Denne summen omfatter også reiseutgifter i forbindelse med møter i nettverket dekket av hver enkelt landsby /kommune.

¹ Det er pr dato ikke klarlagt hvor mye midler projektet får fra VSP

1.2 Fellestiltak

FORMÅL OG BAKGRUNN

Fellestiltakene er sortert under prosjektets ulike strategier/hovedsatsingsområder. Kostnader er skissert svært omtrentlig og justeringer vil forekomme, men hovedtrekk vises med tanke på innsatsområder/tiltak:

		Kostnad	Måned												Ansvar
PRIORITET	INFORMASJON		5	6	7	8	9	10	11	12					
3	Utarbeide modell for innhold i informasjonssentre i alle nasjonalparklandsbyene	25 000					x	x	x	x			NPS, AG, PL		
4	Felles nettsider og annet informasjonsmateriell	15 000	x	x	x	x	x	x					PL, DN		
	OMDØMMEBYGGING OG PROFILERING														
1	Utarbeide kriterier for bruk av logo for nasjonalparklandsbyhotell /-bedrifter, spesifisere miljø- og kvalitetskrav.	25000	x	x	x	x							PL, AG, Lom		
2	Utarbeide kriterier og rammeverk for bruk av logoer på utvalgte produkter og tjenester, (landsbyprodukter / nasjonalparkprodukter)	15000							X	x	x		PL, AG, Jondal		
	NÆRINGSUTVIKLING														
5	Utvikle felles landsbyprodukter/ nasjonalparkprodukter	20000							x	x	x		AG, L,		

PL = Prosjektleder, AG= Arbeidsgruppe, SG= Styringsgruppe, DN = Direktoratet for naturforvaltning, NPS = nasjonalparksentrene Halti og Lom

1.2.1 UTARBEIDELSE AV KRITERIER FOR NASJONALPARKLANDSBYHOTELL/-BEDRIFTER.

Fossheim hotell i Lom har startet et profilprosjekt for å bli nasjonalparkhotell. Dette kan videreutvikles til en konkret pilotprosess med relevans også for de andre nasjonalparklandsbyene. En tenker seg en enkel sertifiseringsordning med spesifikke miljø- og kvalitetskrav (eksisterende miljøsertifiseringsordninger) i tillegg til tilbud om nasjonalparkinformasjon og kompetanse om nasjonalparkene. Lom kommune følger opp dette arbeidet.

1.2.2 UTARBEIDELSE AV KRITERIER OG RAMMEVERK FOR BRUK AV LOGOER PÅ PRODUKTER OG TJENESTER

Det er behov for enkle kriterier og veiledninger for private aktører som vil profilere nasjonalparkprodukter /-tjenester. Koordinator leder arbeidet i felleskap med arbeidsgruppa.

1.2.3 UTARBEIDE MODELL FOR INNHOLD I INFORMASJONSSENTRE I ALLE NASJONALPARKLANDSBYENE

Det er etablert eller under planlegging informasjonssentre i alle nasjonalparklandsbyene. Det må laget et "kjerne-/rammekonsept" for informasjonssentrene som tar for seg innhold og oppgaver for informasjonssentrene i landsbyene (med lokale tilpasninger). Arbeidet ledes av koordinator i samarbeid med arbeidsgruppa og nasjonalparksentrene i Lom og Storslett. Arbeidet startes i 2010 og videreføres eventuelt i 2011.

1.2.4 FELLES NETTSIDER OG ANNET INFORMASJONSMATERIELL

DN arbeider med etablering av nye nettsider (dirnat.no). Nasjonalparklandsbyene er omtalt i forbindelse med nasjonalparkene. Det må være en link til felles omtale av nasjonalparklandsbyene. Koordinator deltar i arbeidsgruppe sammen med DN for å ferdigstille sidene. Brosjyre for nasjonalparklandsbyene er påbegynt. Denne ferdigstilles i løpet av 2010.

1.2.5 UTVIKLE FELLES LANDSBYPRODUKTER/ NASJONALPARKPRODUKTER

Jondal har allerede startet utvikling av landsbymeny. Det er ønskelig å videreføre arbeidet til de andre landsbyene eventuelt da med etablering av kokkenettverk.

Andre landsbyprodukter som kan også utvikles i fellesskap gjøres av koordinator i samarbeid med arbeidsgruppe.

2 Lokale tiltaksplaner:

Fra VSP overføres totalt kr 2 100 000 eller Kr 420 000 til hver landsby (Forutsatt total bevilgning i 2010 på kr 2,5 mill). Ved endring av rammene totalt sett endres de lokale rammene tilsvarende. Tiltak innen stedutvikling, tilrettelegging og informasjon er prioritert i 2010.

2.1 Tiltak Vingelen nasjonalparklandsby 2010

2.1.1 INNLEDNING

Tolga kommune bruker store ressurser på utvikling av Vingelen nasjonalparklandsby, og det er stor interesse og god forankring for satsingen både lokalt og regionalt (HFK). Verdiskapingsprogrammet for naturarven er en viktig finansieringskilde mht utviklingsarbeidet, men det søkes også fortløpende om annen finansiering til støtte for ulike tiltak. I tillegg bidrar bygdefolket sjøl, både ved dugnadsarbeid og ved andelskjøp i Bunåva-prosjektet (totalverdi på 850 000 kr pr. 1.mai 2010).

De hovedelementene Vingelen tar tak i gjennom Verdiskapingsprogrammet er a) satsing på bedre tilrettelegging av fellesgodene gjennom ulike stedsutviklings/infotiltak, b) utvikling av nye og forsterking av eksisterende kommersielle produkter og tjenester, og c) målrettet markedsføring / omdømmebygging av Vingelen som reisemål og bosted. I 2010 vil vi ha fokus på informasjon, stedsutvikling og tilrettelegging.

2.1.2 TILTAKSBEKRIVELSER

Det tas utgangspunkt i en ramme fra VSP på kr 420 000 kr.

2.1.2.1 INFORMASJON

Vingelen er en liten destinasjon, som hittil har hatt for liten fokus på - og ressurser til informasjonsarbeid. Vingelen NPL ønsker å øke innsatsen i 2010. Det skal settes opp informasjonsplakater om Vingelen og nasjonalparken i sentrum samt ved avkjørsel til Vingelen. Den sommeråpne turistinformasjonen skal styrkes. I tillegg skal alle utleieenheter få en perm med informasjon om Vingelen, natur- og kulturbaserte tilbud, Forollhogna nasjonalpark og verneområdene, og det skal settes opp en storskjerm i turistinformasjonen som kontinuerlig viser bilder/film fra Forollhogna (ikke finansiert av VSP). Ikke minst starter arbeidet med Bunåva, som bl.a. skal romme informasjonssenter.

2.1.2.2 OMDØMMEBYGGING OG PROFILERING:

Det skal settes opp to store skilt (120 x 230 cm) med nasjonalparklandsby-logoen ved innfartsårene til Vingelen. Skiltene ble finansiert med VSP-midler i 2009, men kostnadene mht frakt og oppsett blir belastet budsjettet for 2010.

2.1.2.3 STEDSUTVIKLING OG TILRETTELEGGING:

Det viktigste prosjektet for Vingelen NPL er bygging av Bunåva (Bunåva kafe og Forollhogna informasjonssenter). Bunåva blir et tilbygg, med felles inngang med lokalbutikken. I tillegg til kafé og infosenter blir det et bakeri og en kontorplass i bygget. Det blir byggestart i august 2010, og ferdigstillelse i 2011.

Arbeidet med skilting og merking av turstier/naturstier er et annet satsingspunkt i 2010. Det er nedsatt en skiltgruppe, som skal vurdere bruk av skiltmal og lage forslag til skilting.

I 2010 prioriteres følgende: 1) Kultursti gjennom sentrum med små infotavler. Det skal trykkes en liten folder med kart/rutebeskrivelse som er tilgjengelig (i åpen postkasse) hele døgnet. Universell utforming. 2) Skilting/merking til Kletten (1039 moh), Nonsvola (1045 moh) og Gamle Trondheimsvei til Gruvvola og Kletten (dvs. sentrumsnære fjelltopper). 3) Tollefshagenvollen – Koversjøen og Gjersjøen, Londalsvollen – Bjønntjønnan (fine turstier fra seterområdene).

Det skal settes opp startinformasjon (infoskilt), P-skilt, vegvisere m/avstandsberegning, og traseene skal merkes tydelig.

Utleiehytte ved Bjønntjønnan

Utsikt fra toppen av Nonsvola ned til sentrum

I 2009 ble det ryddet flere fine utsiktspunkt langs utmarksveiene. Her skal det i 2010 settes opp benker og bord.

2.1.3 ORGANISERING

Det er nødvendig å disponere en del midler til organisering av arbeidet med nasjonalparklandsbyen. Midlene går til arbeid i Landsbyrådet (inkl. en inspirasjonstur til Lom, med felles landsbyrådsmøte), arbeid i andre lokale arbeidsgrupper som skiltgruppa, bygdemøter/arrangement (bl.a. markering av Nasjonalparkens dag 24. mai) og oppfølging/gjennomføring av planlagte, konkrete tiltak. Det er satt av en egen post til sekretær for Bunåva SA for å bistå i planleggingsarbeidet.

2.1.4 ALTERNATIVE DISPONERINGER

Dersom Vingelen ikke får tildelt de forventede midlene gjennom VSP (420 000 kr) og det ikke er mulig å skaffe til veie tilskudd fra andre kilder må tiltaksplanen nedjusteres.

2.1.5 BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN

Prioritering	Tiltak	Gjennomføring	Ansvar	Sum kostnad	Finansiering			Merknader
					VSP	Kommune	Andre	
	INFORMASJON							
	Bygging av infosenter (se under stedsutvikling)							
4	Informasjonsplakater	2010	PL	30 000	30 000			
6	Styrket turistinformasjon	Juli 2010	PL/VT	20 000	20 000			
	Infoperm til alle utleieenheter			13 000			13 000	
	TV-skjerm for visning av Forollhogna-film			30 000			30 000	
	OMDØMMEBYGGING OG PROFILERING							
3	Oppsett av 2 skilt (NPL-logo) ved innfartsårene	Innen juli 2010	PL/LBR	10 000	10 000			
	NÆRINGSUTVIKLING							
	STEDSUTVIKLING OG TILRETTELEGGING							
1	Bygging av Bunåva (kafe og infosenter)	2010	Bunåva SA	2 750 000*	125 000	900 000	1 700 000	
2	Skilting og merking turstier/naturstier	2010	PL/SG/LBR	140 000	75 000		90 000	
5	Benker og bord til utsiktspunkt	2010	PL	30 000	10 000		20 000	
	KOMPETANSE OG NETTVERK							
	FORVALTNING							
	ADMINISTRASJON OG PROSJEKTDRIFT							
	Lokale arb.grupper, lokale arr., oppfølging tiltak		PL/LBR	100 000	100 000			
	Sekretær Bunåva SA		PL	50 000	50 000			
	Prosjektledelse Vingelen NPL		PL	200 000			200 000	Søkt LUK
	SUM:			3 373 000	420 000	900 000	2 053 000	

* Totalt kostnadsoverslag 5 500 000 kr, halvparten er satt opp i budsjettet i 2010, resten settes opp i 2011.

PL=prosjektleder (lokal koordinator), LBR=landsbyråd (lokal arbeidsgruppe), SG=skiltgruppa, VT=vingelen turistinformasjon

2.2 Tiltak Geilo nasjonalparklandsby 2010

2.2.1 INNLEDNING

Tiltaksplanen beskriver tiltak planlagt gjennomført i løpet av 2010 i Geilo nasjonalparklandsby og som er helt eller delvis finansiert av midler fra programmet "naturarven som verdiskaper". Enkelte andre tiltak som berører nasjonalparklandsbyarbeidet i år er nevnt i budsjettet men ikke beskrevet nærmere her. Fortrinnsvis er informasjonstiltak prioritert i 2010.

2.2.2 TILTAKSBESKRIVELSER

Med utgangspunkt i satsingsområdene /strategiene for utviklingen av nasjonalparklandsbyene har Geilo følgende planlagte tiltak i 2010:

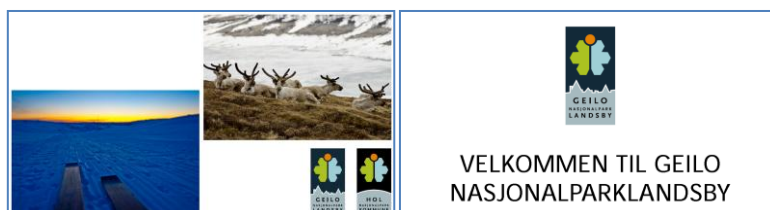
2.2.2.1 INFORMASJON

Informasjonsskilt /tavler ved utfartspunkt stier og løyper (parkeringsplasser). Prosjekt i samarbeid med Geilo Løyper AS og Hol kommune ved kulturavdelingen. I første omgang i Geilo-området. Tavlene skal inneholde en kart, severdigheter i området (kulturminner, utsiktspunkt med mer) , informasjon om nasjonalparklandsbyen og annen relevant informasjon til turgåere/skiløpere. En plakat for sommer og en for vinter. Planlagt ferdigstilt i løpet av høsten 2010.

2.2.2.2 OMDØMMEBYGGING OG PROFILERING

Skilt ved innfartsårer Geilo. Av samme mal som de andre nasjonalparklandsbyene. 2 stk på Rv7 og ett på Rv 40. Søknad sendes statens vegvesen våren 2010.

Skilt i vinduer, Tunet varehus "velkommen til Geilo nasjonalparklandsby". Pga sentral beliggenhet og tilbud om gratis plass har en valgt å produsere å sette opp skilt i vinduer på Tunet varehus for profilering av Geilo som nasjonalparklandsby. Ferdigstilles i løpet av mai 2010.

Ambassadørarbeid. Påbegynt i 2009. Sentrale personer i næringsliv, politikk og andre i kommunen ble invitert til en 45 min "ambassadørlunsj" hvor en serverte hallingtapas i hyggelige omgivelser og presenterte prosjektet med gjensidig diskusjon. Ambassadørene følges opp i 2010 med informasjon, gaver og utvelgelse av flere ambassadører.

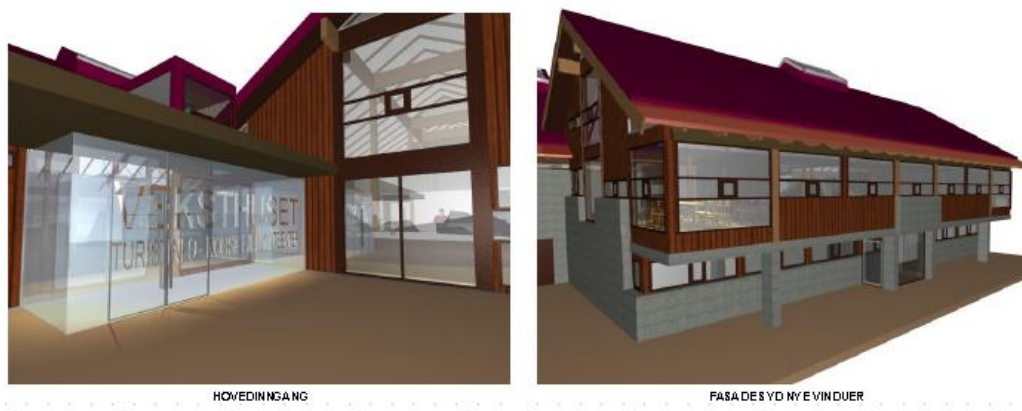
2.2.2.3 NÆRINGSUTVIKLING

"Bærekraftig Geilo" prosjekt basert på samhandling, markedsføring og miljøsertifiseringer av private og offentlige bedrifter og virksomheter. Oppstart våren 2010.

2.2.2.4 STEDSUTVIKLING OG TILRETTELEGGING

Ombygging av reiselivssenteret til nasjonalparkbase/infosenter/veksthus og fjellkulinarium. Fellesnevner er bærekraftig verdiskaping og forvaltning knyttet til natur, miljø og reiseliv. Geilo som nasjonalparklandsby vil prege design og innhold i den delen av bygget som inneholder turistinformasjonen. Fjellkulinariet bygges som et miljø der tematikken er ekte fjellmat, og hvor fastboende og besøkende kommer tett innpå både lokale matprodusenter, matfaglig ekspertise og "den gode opplevelsen". Her kobles landbruksnæringen, reiselivsnæringen og forvaltningen sammen i en felles arena. Viktig tiltak i nasjonalparklandsbyen i år og en stor del av midlene fra verdiskapingsprogrammet er prioritert hit.

Åpning til "Norsk matglede 1.3.oktober 2010.

2.2.2.5 KOMPETANSE OG NETTVERK.

Midler fra VSP er ikke prioritert i år til dette området. Det arbeides aktivt med opplegg for nasjonalpark som tema i den "kulturelle skolesekken". Muligens klart for skolestart i august. Samarbeid med naturveiledere fra Norsk villreinsenter, Skinnarbu.

2.2.2.6 FORVALTNING

Dialogmøter. En egen arbeidsgruppe arbeider for å forankre prosjekt "Hol som nasjonalparkkommune - Geilo som nasjonalparklandsby" på lokalt nivå, både blant kommunalt ansatte, politikere, næringsliv, lokalbefolkning og besøkende. Det er også behov for bedre regional forankring av statusen og det avsettes noe midler for regional forankring i 2010, deriblant for dialogmøter med fylkesmann, fylkeskommune, regionråd og hallingtinget.

2.2.3 ORGANISERING

Prosjekt "Hol som nasjonalparkkommune - Geilo som nasjonalparklandsby" er organisert med en prosjektleder i 100% stilling ansatt i samfunnsutviklingsavdelingen i Hol kommune. Det er etablert en styringsgruppe bestående av representanter fra reiselivsnæring, handelsstand, politikere og kommunal administrasjon. I tillegg er det satt ned egne arbeidsgrupper for lokal forankring, naturinformasjon på reiselivssenteret, og miljøsertifiseringer.

2.2.4 ALTERNATIVE DISPONERINGER

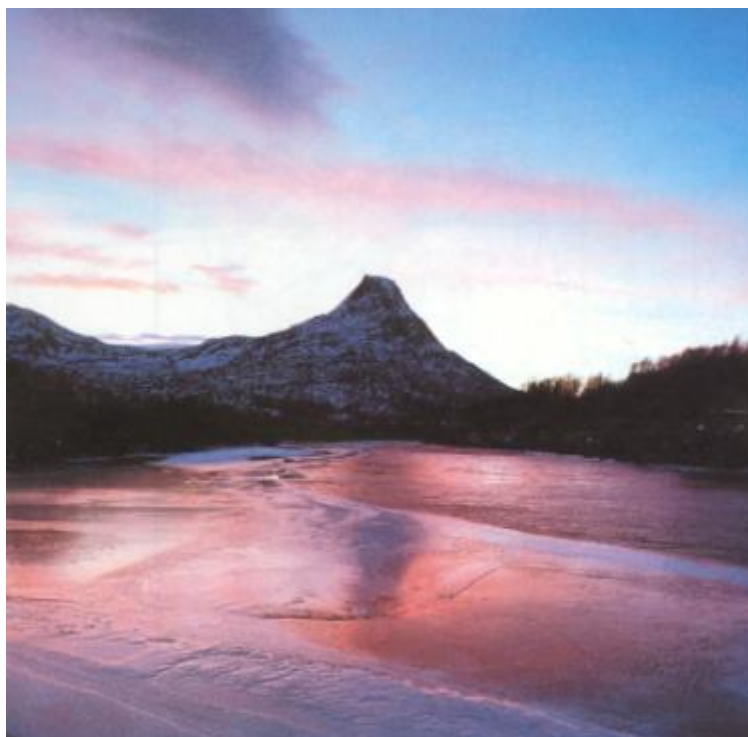
Hovedprioritering vil i 2010 være å få på plass innhold i informasjonssenteret. Hvis tiltaksplanen ikke lar seg gjennomføre som budsjettet vil en måtte nedjustere andre planlagte tiltak deretter.

2.2.5 BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN

Prioritering	Tiltak	Gjennomføring	Ansvar	Sum kostnad	Finansiering			Merknader
					VSP	Kommune	Andre	
	INFORMASJON							
5	Informasjonsskilt / tavler ved utfartspunkt stier/løyper	Mai-aug	Geilo Løyper, kultur, PL	100 000	Kr50 000	50 000		
3	Div informasjonstiltak	2010	PL, AG	50 000			50 000	DN
	OMDØMMEBYGGING OG PROFILERING							
4	Skilt ved innfartsårer Geilo	2010	PL	40 000	40 000			
1	Skilt i vinduer, Tunet varehus "velkommen til Geilo NP"	Feb-mai	PL	50 000	50 000			
2	Ambassadørarbeid	2010	AG, PL	35 000	25 000	10 000		
	NÆRINGSUTVIKLING							
	"Bærekraftig Geilo"	2010-2012	Prosjekt-gruppe	600 000		200 000	400 000	
	STEDSUTVIKLING OG TILRETTELEGGING							
1	Ombygging av reiselivssenteret, - nasjonalparkbase/infosenter	Ferdig okt 2010	SG, AG, PL	250 000	230 000			
	Gatebruksplan Geilo, fase I	2010		3 562 500		3 562 500		
	KOMPETANSE OG NETTVERK							
3	Nasjonalpark inn i "den kulturelle skolesekken"	2010	GTF, PL,	25000		25000		
	FORVALTNING							
2	Dialogmøter	2010	SG, PL	5000	5000			
	ADMINISTRASJON OG PROSJEKTDRIFT							
	Prosjektledelse	2010		550 000		550 000		100% stilling
	Lokale møter	2010		30 000		30 000		
	Møter etc nasjonalt nettverk	2010		20 000	20 000			
	SUM:			5 317 500	420 000	4 427 500	450 000	

2.3 Tiltak Storslett Nasjonalparklandsby 2010

I denne tiltaksplanen er kun beskrevet de tiltak som har del av sin finansiering fra verdiskapingsprogrammet. Det er igangsatt svært mange andre nasjonalparklandsby tiltak som ikke er beskrevet i denne planen. Noen av prosjektene er nevnt i budsjett oversikten uten kostnader.

2.3.1 INNLEDNING

Nordreisa kommune har stor fokus på tiltak som knyttes til utvikling av Storslett nasjonalparklandsby. Verdiskapingsprogrammet for naturarven har gitt økt rammer for gjennomføring av prosjekter/tiltak, og utgjør for 2010 et supplement til den totale satsingen på utvikling av nasjonalparklandsbykonseptet som sådan. Utviklingskonseptet til Storslett Nasjonalparklandsby har definert følgende hovedsatsingsområder med tilhørende tiltak;

- NATURSERVICE, tilrettelegging for friluftsliv og rekreasjon gjennom fysiske tiltak og informasjonstiltak
- STEDSUTVIKLING, fysiske stedsformingstiltak i nasjonalparklandsbyen med fokus på fellesområder, gode møteplasser, universell utforming og stedets tilknytning til nasjonalparken
- ORGANISASJON, etablering og utvikling av den lokale organiseringen med sikte på bedre samarbeid mellom offentlige og private aktører. Også organisering av system og ordning for drift og vedlikehold av naturservicetiltak (pilotprosjekt i Troms)

Også andre satsinger/tiltak er under utredning, og kan videreføres som del av konseptet fra 2011.

- MILJØVENNLIG DRIFT, Miljøfyrtårn sertifisering av kommunal og private virksomheter
- FORSKNING OG FoU, igangsetting av 4 årig forskningsprosjekt på naturbasert turisme i samarbeid mellom Haldi nasjonalparksenter og Universitetet i Tromsø.

- REISEMÅLSUTVIKLING, videreføring av prosjekt eiet og drevet av en sammenslutning av reiselivsbedrifter. Totalt 25 bedrifter involvert i arbeidet.
- BARN OG UNGE, planlegging og iverksetting av undervisningsopplegg eller andre opplegg som knytter barn og unge tettere til natur og naturbruk.

2.3.2 TILTAKSBESKRIVELSER FOR 2010

Under følger en kortfattet beskrivelse av tiltakspakke for Storslett nasjonalparklandsby for 2010. Denne følger intensjonene og føringene i den nasjonale tiltaksplanen, felles grunnlagsdokument for nasjonalparklandsbyene og lokal langtids strategi (beskrevet over).

For 2010 tas det utgangspunkt i en ramme for VSP på kr 450 000,-

2.3.2.1 TILRETTELEGGING, INFORMASJON OG FRILUFTSFORVALTNING

Nordreisa kommune vil også i 2010 ha en stor innsats på tiltak knyttet til fysisk tilrettelegging. Tiltakene i 2010 bygger på tiltak som startet opp i 2009.

Tiltakene dekker to av hovedmålene i VSP

- Tilrettelegging for stimulering til opphold og bruk av natur (sosial verdiskaping)
- Tilrettelegging for kanalisering av bruk i et sårbart område (miljømessig verdiskaping)

Midler fra VSP vil disponeres til friluftsanlegg i Kvænnens friluftsområde / Reisautløpet naturreservat. Dette er et område som har en utstrakt bruk av lokalbefolkning og besøkende. Deler av området er sårbart for tråkk pga sandig grunn og tynt vegetasjonsdekke. Vi vil forsterke og ruste opp 2 rasteplasser i området og sette opp gapahuker i tilknytning til.

Gapahukmodellen er under utvikling gjennom et eget delprosjekt "Naturbaser i Nordreisa" hvor formålet har vært å planlegge et konsept for anlegg og tilrettelegging av rasteplasser, bålplasser mv. Prosjektet er gjennomført som samarbeid mellom Nordreisa kommune og Halti nasjonalparksenter og arkitektfirma Helt Grønn AS i Bodø. Gapahukene på Kvænnens blir prototyper fra dette prosjektet.

Bilder: Kvænnens friluftsområde. Før-situasjon bilder til venstre. Etter tiltak til høyre

Bilder: Til venstre. Eksisterende rasteplass i Kvænnens friluftsområde / Reisaautløpet naturreservat. Til høyre. Skisse av gapahukmodell.

Friluftskart på nett

Nordreisa kommune og Haldi nasjonalparksenter har i 2010 utarbeidet en nettløsning for friluftskart og tilhørende informasjon. Kommunen ønsker å disponere midler fra VSP for å videreutvikle denne løsningen i 2010. Friluftskart se <http://tema.webatlas.no/nordtrolls/turkart#> . Mer info om friluftsliv i Nordreisa og Nord-Trolls se <http://www.naturvandring.no>

2.3.2.2 STEDSUTVIKLING

Nordreisa kommune har utarbeidet, og følger opp en plan for stedsutvikling fra 2006. Denne planen legger opp til et tiltaksprogram frem til 2015 med årlige investeringer mellom 5-7 millioner. Midler fra VSP disponeres som delfinansiering for tiltak i 2010.

Tiltakene knyttes til VSP gjennom estetisk og funksjonell opprusting av tettstedet og innfallsporten til Storslett nasjonalparklandsby som igjen gir effekter knyttet til stoppeffekt fra E6, trafiksikkerhet og trivsel.

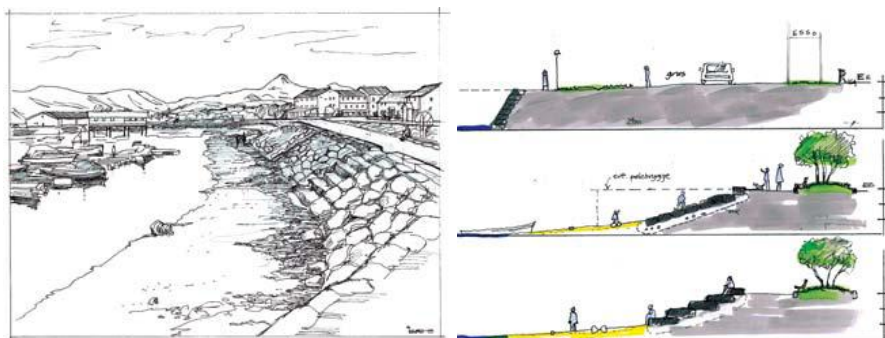
Prioritert tiltak for 2010 er havneområdet i Sørkjosen. Havnefronten er i dag i dårlig forfatning og er både farlig og skjemmende for nærmiljøet. Gjennom tiltaket vil en gjenskape noe av den gamle sjøfronten i Sørkjosen og

åpne området for opphold og ferdsel i tillegg til aktiviteten som er i tilknytning til hotell, butikker og småbåthavna.

Tiltaket omfatter i korte trekk;

- Fjerning av eksisterende mur/havnefront
- Fjerning av fyllmasser
- Ny tørrmur/havnefront med trapper.
- Opprusting av gangveianlegg/havnepromenade.

Dette tiltaket ses i sammenheng med tilknyttet tiltak ca 100 meter lengre bort i havna. Her skal det bygges en ny kai – havnepromenade og en midnattsolpark i tilknytning til Reisafjord hotell.

Bilder: Skisse fra stedsutviklingsplanen

2.3.3 ORGANISERING

Nordreisa kommune ser det som nødvendig å disponere noe midler til organisering av arbeidet med nasjonalparklandsbyen også i 2010. Midlene går i hovedsak til konkrete tiltak knyttet til drift av samarbeidet mellom kommunen, næringslivet og lag- og foreninger. Vi ser det som helt nødvendig investering for å forankre statusen i befolkningen.

Tilknyttet rådet skal det organiseres et sekretariat som ledes av næringskonsulenten i Nordreisa. Rådet er etablert men forventes å komme i ordinær drift fra august 2010.

2.3.4 ALTERNATIVE DISPONERINGER

Stedsutviklingstiltakene for 2010 er i en prosess ifht finansiering. Hvis planen for 2010 ikke lar seg realisere vil Nordreisa kommune disponere disse midlene til tilretteleggingstiltak. Det vil da prioriteres videreutvikling av de tiltak som er nevnt i denne tiltaksplanen.

2.3.5 BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN STORSLETT NASJONALPARKLANDSBY 2010

Prioritering	Tiltak	Gjennomføring	Ansvar	Sum	Finansiering			Merknader
				kostnad	Vsp	Kommune	Andre	
	INFORMASJON							
	Friluftskart og-informasjon på nett	2010	NK/HNPS	80 000	30 000		50 000	
	OMDØMMEBYGGING OG PROFILERING							
	Universitetsstudie og prosjekt I Nord-troms	2010-2011	NT-regionråd					
	NÆRINGSUTVIKLING							
	Prosjekt "Reisemålsutvikling I Nordreisa"	2010-2011	Private					
	STEDSUTVIKLING OG TILRETTELEGGING							
	Havneområdet I Sørkjosen	2010-2011	NK	2 270 000	270 000	1 000 000	1 000 000	
	Kvænnens friluftsområde	2010	NK	400 000	100 000		300 000	
	KOMPETANSE OG NETTVERK							
	FORVALTNING							
	ADMINISTRASJON OG PROSJEKTDRIFT							
	Landsbyråd, adm, org	2010	NK	100 000	50 000	50 000		
	SUM:			500 000	450 000	1 050 000	1 350 000	

2.4 Tiltak Jondal Nasjonalparklandsby 2010

2.4.1 INNLEIING

Jondal kommune går no inn i ein spanande periode med bygging av Jondalstunellen, som vil knyte Folgefonnhalvøya saman på ein effektiv måte, oppstart av sentrumsopprustinga (miljøgateprosjekt), og bygging av servicebygg i tilknytning til gjestehamna i Jondal sentrum. Det er planlagt ei utbygging ved Folgefonn Sommarskisenter, som inkluderar ny restaurant/opplevingscenter, samt informasjonspunkt om Folgefonna Nasjonalpark. I 2010 skal også byggesteig 2 i aktivitets- og kunnskapshuset "Juklafjord" gjennomførast. Alle desse prosjekta blir viktige byggesteinar i utviklinga av Jondal nasjonalparklandsby som ein livskraftig og gjestfri stad som tilbyr god kunnskap, informasjon og kompetanse om lokal historie, kultur, klima, natur og verneområde.

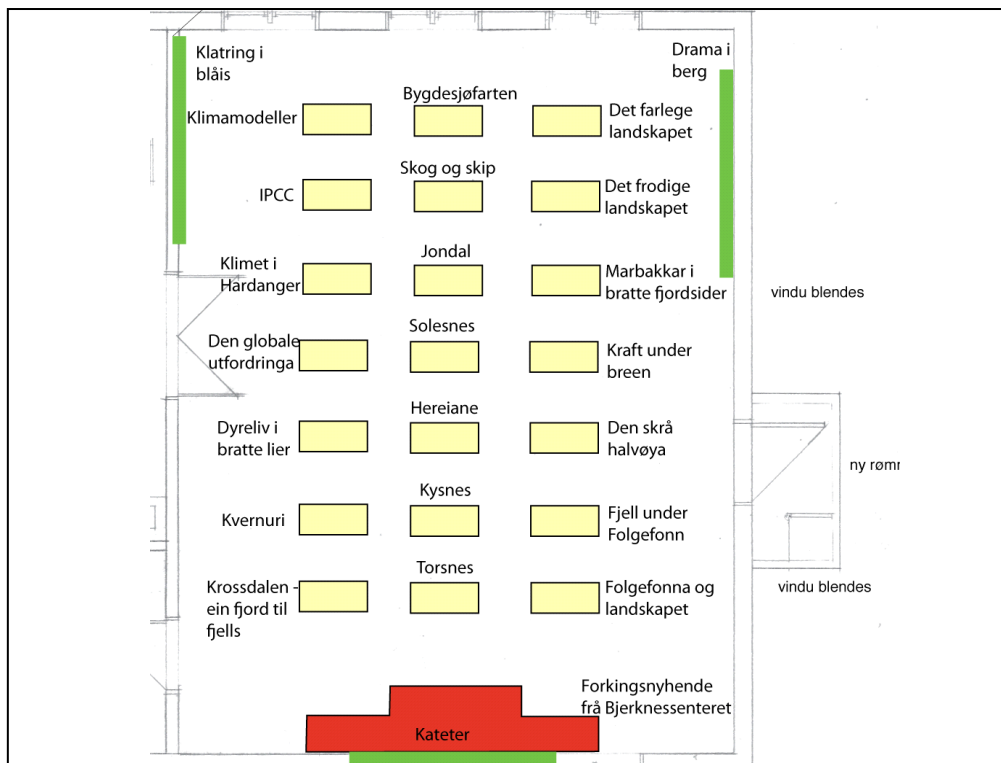
Jondal nasjonalparklandsby har ei rekkje tiltak som me ønskjer å gjennomføre i løpet av 2010. Dei prioriterte hovudsatsingsområda er i tråd med satsingsområda som er definert gjennom den nasjonale tiltaksplanen for Noregs Nasjonalparklandsbyar.

2.4.2 TILTAKSSKILDRING

2.4.2.1 INFORMASJON

Jondal kommune ønskjer å betre informasjonen om Folgefonna Nasjonalpark til turistar, gjere innbyggjarane meir medvitne i høve naboskapen til nasjonalparken, samt gjere parken til ein identitetsmarkør for lokal busetnad. I 2009 vart eit gammalt skulebygg overtatt av Folgefonni Ecotourism, som ønskja å byggje opp huset til eit aktivitets- og kunnskapssenter. Huset, Juklafjord, rommar i dag turistinformasjon, kafé med utsal av lokal mat, innfallsport til nasjonalparken, og er base for alle aktivitetar i regi av Folgefonni Breførarlag og Folgefonna Ecotourism. I byggetrinn 2 skal det lagast ei kunnskapsutstilling om Folgefonna og bygdene rundt. Oppbygginga av kunnskapsutstillinga er eit samarbeidsprosjekt mellom Jondal kommune, Hordaland Fylkeskommune, Universitetet i Bergen, Jondal nasjonalparklandsby, Folgefonnlandsbyen Jondal og lokale bedrifter. Jondal nasjonalparklandsby ønskjer å disponere delar av midlane frå verdiskapingsprogrammet til oppbygging av utstillinga.

Utstillinga "Draumen om Folgefonna" vert tufta på kunnskapsverket "Folgefonna og fjordbygdene" som kom ut i 2008. Hovudredaktøren, fagredaktøren, fotografen og forleggjaren deltek i utforminga, og såleis er dette eit eineståande prosjekt. Kontakten mot forskingsmiljøet i Bergen er ein særleg føremøn for ei vellukka og dynamisk utstilling. Utstillinga blir bygd opp i eit av dei gamle klasseromma i Juklafjord, og vil verte utforma i rammene av ei gamal skulestove, med skulepultar og plansjar. Utstillinga skal vere dynamisk, med utskifting av informasjon og bruk av moderne informasjonsteknologi. Gjennom interaktive installasjonar med "touch"-skjermar og anna audiovisuelt utstyr, skal ein kunne lære om Folgefonna Nasjonalpark og samtidig verte inspirert til å vitje nasjonalparken, naturen og bygdene rundt. Rommet vil også tene som auditorium med plass til 60 personar. Her skal det bli arrangert føredrag og temakvelder knytt til Folgefonna Nasjonalpark. Dette tilbodet vert utforma i samarbeid med Universitetet i Bergen og Folgefonn Nasjonalparksenter, og vil vere unikt på Folgefonnhalvøya. Utstillinga vil vonleg opne i slutten av juni 2010.

Bilete: oppbygging av utstillinga "Draumen om Folgefonna"

Bilete: Juklafjord, turistinfo og kafé før og etter oppussing

Jondal Nasjonalparklandsby vil òg å samarbeide med Folgefonn Sommarskisenter om å byggje opp eit informasjonspunkt ved skisenteret, med skilt og tavler med god info og bilete frå Nasjonalparken. Området

rundt skisenteret er det fyrste som møtar besøkande som vil oppleve nasjonalparken, og me vil gje lokale innbyggjarar og turistar kunnskap om nasjonalparken, stimulera til opphald i parken, samt gje informasjon om korleis kvar enkelt besøkande skal oppføre seg på isbreen for å ivareta sin eigen sikkerheit og leggje igjen minst mogleg spor i nasjonalparken. Grunna ulike årsaker (vegmynde, utbygging og økonomi) vert dette ein stegvis prosess som skal startast opp i 2010.

2.4.2.2 OMDØMMEBYGGING/PROFILERING

Under dette satsingsområdet ønskjer Jondal nasjonalparklandsby å prioritere skilting m/ landsbylogo ved alle innfartsårer, og i Jondal sentrum. I tillegg samarbeider reiselivsteamet i Folgefonnlandsbyen (sjå forklaring under pkt. 1.3) med den lokale arbeidsgruppa i nasjonalparklandsbyen om å byggje opp ein biletbaser, samt lage "Jondalsguiden" – ein reiselivsguide på tre ulike språk.

2.4.2.3 NÆRINGSUTVIKLING

Det vil bli gjennomført tre tiltak i 2010. 14.-15. juni vil Geir Skeie (vinnar av Bocuse d'Or i 2009) utarbeide vår eigen Landsbymeny saman med lokale serveringsstader og matkyndige. Menyen nyttar 32 lokale og regionale råvarer, og skal bli tilpassa sal i alt frå hotellrestaurant til varmmatdisk i matvarebutikkar. Det er òg ein eple-basert "styrkedrikk" under utarbeiding. I 2010 skal det setjast i gang ein prøveordning med 4 landsbymarknader i året. Her skal det seljast lokal mat, produkt og handverksvarer.

2.4.2.4 STADSUTVIKLING/TILRETTELEGGING

I Jondal sentrum ligg ein gamal lensmannsgard med bygningar frå 1500-1700-talet. Me ønskjer å leggje til rette for auka bruk av Viketunet, både for turistar og lokale. Prioriterte tiltak er utbetring av elektrisk anlegg, betring av ljostilhøva og innkjøp av nødvendig utstyr for å kunne bruke ei gamal løe til galleri. Her skal det mellom anna vere fotoutstillingar, stølsutstilling og utstilling av åkle laga etter gamal handverkstradisjon. Stabburet skal sprøytest mot "mit", noko som må utførast av Hardanger Folkemuseum. For å leggje til rette for matservering og -sal, til for eksempel cruisepassasjerar, må dreneringa og vatninntaket i hovudhuset betrast. Uteområdet skal også oppgraderast, med bord og benker i Hardangerskifer. I tillegg må det på plass eit betre brannvarslingsanlegg.

Bilete: Viketunet: baking av krotakaker og felespeling for turistar

2.4.2.5 KOMPETANSE OG NETTVERK

Folgefonna Ecotourism vil utvikle eit undervisningsopplegg for mellomtrinna. Opplegget tek sikte på å nytte digitale verktøy (GPS) og naturfagleg utstyr for å utføre datainnsamling i nærmiljøet, der ein skal innhente og systematisere data for analyse og presentasjon. Tema kan vere lokalhistorisk, geologisk og botanisk. Felt-lokalitetar kan vere spor etter istida (terrassar, rundsua, lausmasseavsetjingar osv), bergartar, biodiversitet m.m. Målet er å kombinere element frå forskning til å lage eit opplegg for lokalt forankra verdiskaping på bakgrunn av lokalarven. Opplegget skal vere i samsvar med læreplanar, og innehalde ein opplæringsdel for lærarar.

Folgefonna vert i dag nytta som felt for eit geografifag ved Universitetet i Bergen, samt for Bergen Research School. Målet er å etablere Jondal som ein permanent base for feltkurs og ekskursjonar for nasjonale og internasjonale fagmiljø. Me vil nytte Folgefonni Breførarlag sine tette band med forskingsmiljø verda over for å gjennomføre dette.

2.4.2.6 ADMINISTRASJON OG PROSJEKTDRIFT

Me antar at prosjektleiar/koordinator vil nytte rundt 250 arbeidstimar i året for å gjennomføre tiltak, møteverksemd i den lokale arbeidsgruppa, strategiarbeid, drifte samarbeidet mellom den lokale arbeidsgruppa, kommunen, bedrifter og organisasjonar, samt andre administrative og organisatoriske oppgåver. Kostnaden på 150 000,- er ein del av Jondal kommune sin eigenandel.

2.4.3 ORGANISERING

I tillegg til arbeidet i nettverket Noregs Nasjonalparklandsbyar, som famnar om overordna strategi-, konseptutviklings- og profileringstiltak, har Jondal nasjonalparklandsby ei arbeidsgruppe som utviklar konseptet på lokalt plan. I januar 2010 vedtok kommunestyret å utvide den lokale arbeidsgruppa i Jondal nasjonalparklandsby, for såleis sikre ei breiare lokal forankring. Det lokale styret er i dag samansett slik:

Ordførar (styreleiar)

Kulturkonsulent (repr. frå kommuneadministrasjon)

Representant for Folgefonni Breførarlag

Representant for Klakje AS/Folgefonn Sommarskisenter AS

Representant frå reiselivet

Representant frå næringslivet

Dagleg leiar i Folgefonn Nasjonalparksenter

Prosjektleiar/koordinator (sekretær)

Lokal arbeidsgruppe for Jondal nasjonalparklandsby har delegert mynde til å forvalte midlane som vert tildelt over verdiskapingsprogrammet "Naturarven som verdiskapar". Fordeling av desse midlane skal gå som referatsak til kommunestyret.

Jondal kommune deltar som pilotprosjekt i KRD si småsamfunnssatsing, med prosjektet Folgefonnlandsbyen Jondal (2008-2011). Folgefonnlandsbyen er organisert med 11 team med ca. 100 deltakarar, som arbeider med ulike ansvars- og tiltaksområde. Mange av måla og tiltaka er samanfallande med mål og strategiar i nasjonalparklandsbykonseptet. Nokre av tiltaka føregår difor som samarbeidstiltak mellom Jondal nasjonalparklandsby og Folgefonnlandsbyen Jondal, med team i Folgefonnlandsbyen som det operative leddet. Andre tiltak vert gjennomført i samarbeid med lokale bedrifter, lag og organisasjonar.

2.4.4 ALTERNATIVE DISPONERINGAR

Dersom tiltaka i 2010 ikkje vert godkjent, ønskjer Jondal kommune og Jondal nasjonalparklandsby å nytte midlane frå VSP til kunnskapsutstillinga i Juklafjord.

2.4.5 BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN JONDAL NASJONALPARKLANDSBY

Prioritering ²	Tiltak	Gjennomføring	Ansvar	Sum kostnad	Finansiering			Merknader
					Vsp	Kommune	Andre	
	INFORMASJON							
1	Infosenter Juklafjord: Kunnskapsutstilling om Folgefonna (byggesteget 2)	2010	Folgefonna Ecotourism	1 009 000	240 000		769 000	Jondal kommune går inn med midlar bl.a. til turistinfo og friluftsområde utanfor Juklafjord
4	Infoskilt ved Folgefonn Sommarskisenter	2010	Folgefonn Sommarskisenter, koordinator	50 000	40 000	10 000		
	OMDØMMEBYGGING OG PROFILERING							
2	Skilt ved innfartsårer	2010	Koordinator	60 000	60 000			
	Brosjyre, Jondalsguiden	Mai 2010	Reiselivsteam, koordinator	50 000		50 000		
	Biletbase	Sommar 2010	Reiselivsteam, koordinator	40 000		40 000		
	NÆRINGSUTVIKLING							
	Landsbymeny	2010	Koordinator og matteam	100 000		50 000	50 000	
	Styrkedrikk	2010	Koordinator og matteam	30 000		20 000	10 000	
	Landsbymarknad	2010	Matteam	5000			5000	
	STADSUTVIKLING OG TILRETTELEGGING							
3	Viketunet	2010	Viketunnemnda	80 000	80 000			
	KOMPETANSE OG NETTVERK							
5	Undervisningsopplegg om nasjonalparken for mellomtrinna ved Jondal Skule	2010/2011	Folgefonna Ecotourism	50 000			50 000	
	Etablere Jondal som base for feltkurs for UiB og Bergen Research School	2010	Folgefonna Ecotourism					
	Føredrag og temakvelder, Juklafjord	2010	Folgefonna Ecotourism	20 000			20 000	
	ADMINISTRASJON OG PROSJEKTDRIFT							
	Prosjektleiing/koordinator			150 000		150 000		Sjå 1.2.6.
	SUM:			1 644 000	420 000	320 000	904 000	

¹ Tiltak der midlar frå VSP ikkje vert nytta er ikkje sett opp i prioritert rekkefølge

2.5 Tiltak Lom nasjonalparklandsby 2010

2.5.1 INNLEIING

Gjennom det kommunale småsamfunnsprosjektet Liv i Lom satsar Lom kommune sterkt på å vidareutvikla Lom nasjonalparklandsby. I tilknytning til denne lokale satsinga på Lom nasjonalparklandsby vert det i 2010 gjennomført mange tiltak, desse er lista opp under punktet for alternative disponeringar 1.1.4. Ei utfyllande beskriving av satsinga på Lom nasjonalparklandsby finn ein på www.lom.no i prosjektplanen for Liv i Lom 2010-2012.

Hovudsatsingsområdet for Lom kommune i nasjonalparksatsinga er stadutvikling.

2.5.2 TILTAKSBEKRIVING

Lom ynskjer å nytte midlane frå VSP i 2010 og 2011 til eit tiltak, gangbru over Bøvre. Bruforbindelse over Bøvre ved Lom camping ligg inne i gjeldande kommunedelplan for Fossbergom frå 2003.

Prosjektering av gangbrua er no utført av HMR Voss. Denne prosjekteringa samt prosjektering av gangveg knytt til brua, dannar grunnlag for fylgjande investeringsplan og finansieringsplan. Det bør også nemnast som grunnlag for finansieringsplanen, at Oppland Fylkeskommune har gjeve positive signal om at dei vil støtte prosjektet med same sum som Lom kommune løyver.

Investeringsplan gangbu over Bøvra ved Lom camping

Kostnader "Andvordsbrua"		Finansieringsplan "Andvordsbrua"	
Prosjekterte kostnader sjølve brua:	1 900 000	Lom kommune	630 000
Prosjekterte kostnader gangveg og fri område	150 000	Oppland Fylkeskommune	630 000
Lyssetting av gangbru	100 000	Lom Nasjonalparklandsby gjennom VSP midlar (2010, 2011)	840 000
Prosjektleiing og anbudsutlysing	150 000	Lom og Skjåk Sparebank	250 000
Grunn Lom Camping og Andvord	10 000	Avståing frå grunn Lom Camping og Andvord	10 000
Omlegging av strømkabel	50 000		
Totalt	2 360 000	Totalt	2 360 000

I stadutviklingsplan utarbeidd av Rambøll i 2008 er dette brusambandet trekt fram som eit viktig ledd i framtidig grøntstruktur/ turvegnett ut frå sentrum:

"Bru over Bøvri ved Andvordsjordet er aktuelt både som alternativ skolevei, og som nærfriluftsliv og turrunde. Fra Andvordsjordet blir det da mulig å gå til skolen utenom bilvegnettet (om det i etterkant vert etablert gangveg frå Andvordsjordet langs elvekanten). Med bru og evt. snarveg gjennom Presthaugen, blir dette en god skoleveg for unger fra Ulstad-feltet. Noe av stinettet bør være et tillegg til tradisjonelle gang- sykkelveger, men kan likevel være av en standard der det er tilgjengelig med sykkel, barnevogner etc. Sti langs boligområdet mot kulturlandskapet ved Kroken og Eggen trenger ikke opparbeides, men det bør gjerdes av en sone der man kan gå."

I 2009 vart det rydda og merka ny oppgang langs Krokabekken mot turstig til Lomseggen. Det er merka mot Lomseggen frå krysset mellom fylkesveg 467 og Røyskattlia, vidare er det bygd trapp i forlenginga av Røyskattlia til Vera Henriksens veg. Herifrå er det samanhengande merka stig til fremste Lomseggen/ Eggjapiken. Litt lenger vest, ved Tor Jonssonstugu går det ein skilta turstig langs Bordvassvegen. I krysset mellom fylkesvegen og Røyskattlia er det planlagt fotgjengerfelt i samband med ny gangveg langs fylkesvegen forbi Anvord mot Andvordsjordet bustadfelt.

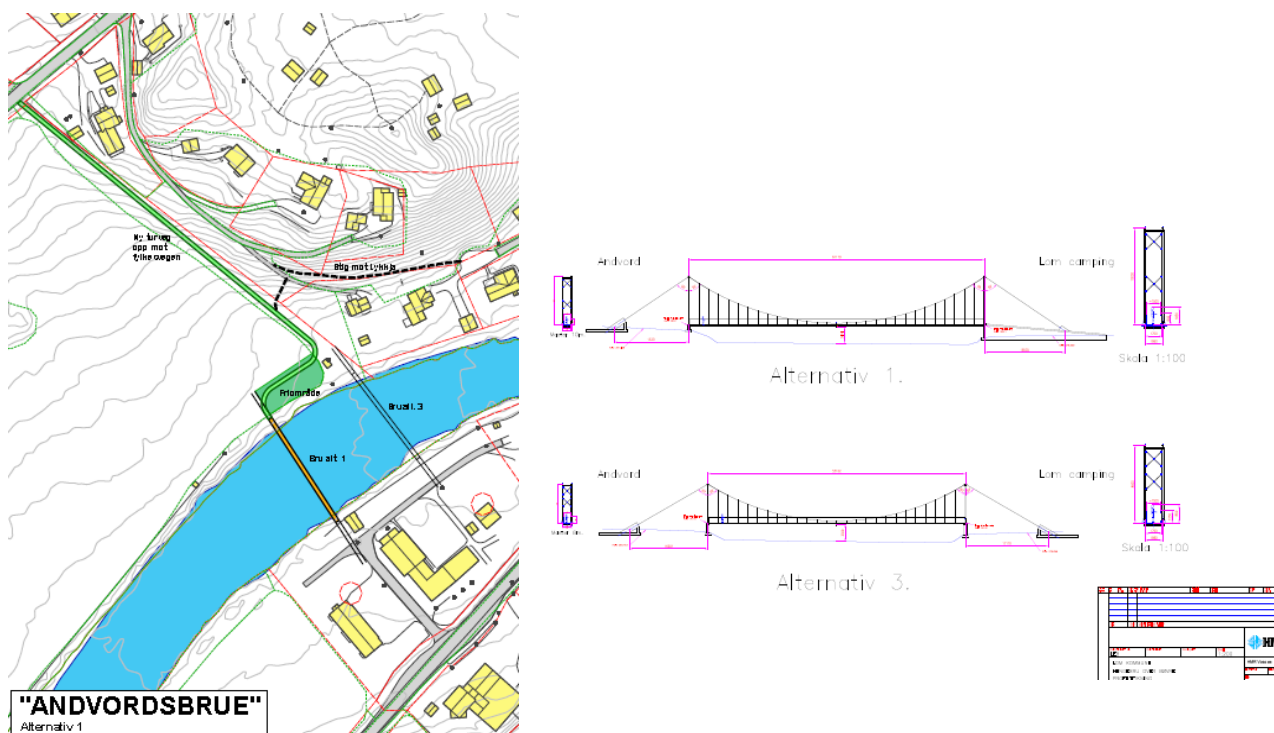
Ved å bygge gangbru over elva frå Lom Camping og etablere ein stig/ gangveg langs austre kant av dyrkamarka på Andvord vil ein få direkte samband frå området Lom Camping – Søre Øy til dette turvegnettet, og til Presthaugen. Dette sambandet vil vere aktuelt som skuleveg, sjå kommentar henta frå stadutviklingsplanen ovanfor. Motsatt vil dette også skape ein ny gangforbindelse frå bustadområdet Andvord-Kroken-helseheimen til området Lom Camping Søre Øy – Statoil.

Turstigen "Bergomsrunda" endar i dag i ei sløyfe i Presthaugen. Ved etablering av brusamband over Bøvre vil Bergomsrunda kunne forlengast, og vil dekke ein større del av Fossbergom/sentrum, slik det var tenkt i den opphavlege planen da Bergomsrunda vart etablert. På sikt bør ein også vurdere om det er mogeleg å etablere ein stig/ gangveg frå Andvordsjordet bustadfelt langs elvekanten til den nye gangbrua. Da vil brua og sør-vestre del av sentrum bli lettare tilgjengeleg frå Andvordsjordet. Landsbyrådet har i to vedtak stilt seg svært positive til bru prosjektet. Dei ynskjer å nytta midlane Lom nasjonalparklandsby får via Verdiskapingsprogrammet for naturarven til brua.

Landsbyrådsmøte 08.03.2010

Vedtak

Landsbyrådet stiller seg svært positive til at det vert bygd gangbru over Bøvre ved Lom camping. Dette fordi ein med ei slik bru vil utvide og gjere meir tilgjengeleg turstignettet knytt til nasjonalparklandsbyen, få ein betre og sikrare skuleveg for borna, samt at brua vil være eit lyft for Presthaugen området. Landsbyrådet trur dette vil betre trafikkikkerheiten i sentrumsområdet samt representere ein miljøgevinst ved å bidra til mindre bil køyring i og rundt sentrum. Det bør også nemnast at tiltaket er eit av fire stadutviklingstiltak i Fossbergom, som vart vedteke prioritert i formannskapsmøte 27.05.2009.

Bilde 1 Prosjeteringsteikningar "Andsvordsbrue"

2.5.3 ORGANISERING

Lom kommune ynskjer å nytte alle midlane frå Verdiskapingsprogrammet til Lom nasjonalparklandsby i 2010 og 2011, til dette konkrete prosjektet.

Administrasjon og drift av satsinga på Lom nasjonalparklandsby, samt dei andre tiltaka som vert utført i Lom nasjonalparklandsby, vert finansiert utanfor Verdiskapingsprogrammet gjennom det kommunale prosjektet Liv i Lom. Tiltaka som vert gjennomført i 2010 vert lista opp under punktet for alternative disponeringar.

2.5.4 ALTERNATIVE DISPONERINGAR

Om gangbru prosjektet ikkje skulle la seg realisere ynskjer Lom å nytte midlane frå Verdiskapingsprogrammet til fylgjande andre tiltak i Lom nasjonalparklandsby, (som er beskrive meir utfyllande i den lokale tiltaksplanen /prosjektplanen).

- Opprusting og utviding av Bergomsrunda og turstigar kring nasjonalparklandsbyen.
- Arbeide for å få etablert grøntareal/torg mellom vassvaglen og Midtgard.
- Brosjyre med kart over turstigar kring nasjonalparklandsbyen og Bergomsrunda.
- Informasjonstavler i sentrum om turstigar kring nasjonalparklandsbyen samt Bergomsrunda.
- Få opp nasjonalparklandsby skilt ved innfartsårene til sentrum.
- Tilsette ein landsbyvaktmeister i 20-30% stilling. (ca 1. mai- 15 sept)
- Vertskapskurs med lokalkunnskap om nasjonalparkane og nasjonalparklandsbyen
- Kurs for sertifisering av Bergomsrunde-guidar
- Tyskkurs med "nasjonalparklandsby vri" for innbyggjarane.
- Årleg landsbydag for innbyggjarane for å markere Lom som nasjonalparklandsby
- Årleg studietur for lokalt næringsliv, politikarar og andre aktørar med tilknytning til nasjonalparklandsbyen og Liv i Lom .
- Fotokonkurranse: Mitt Lom

Bilde 2 Lomseggen. Foto Rita Birkeland

2.5.5 BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN LOM NASJONALPARKLANDSBY

Prioritering	Tiltak	Gjennomføring	Ansvar	Sum kostnad	Finansiering			Merknader
					Vsp	Kommune	Andre	
	INFORMASJON							
	OMDØMMEBYGGING OG PROFILERING							
	NÆRINGSUTVIKLING							
	STADUTVIKLING OG TILRETTELEGGING							
	Bygging av gangbru over Bøvre. Opparbeiding av sti og friareal i tilknytning til gangbrua. Investeringsplan og finansieringsplan under tiltaksbeskriving	Lom kommune	Lom k.	Stipulert til: 2 360 000	840 000 (2010 og 2011)	630 000	890 000	
	KOMPETANSE OG NETTVERK							
	FORVALTNING							
	ADMINISTRASJON OG PROSJEKTDRIFT							
	Ein 100% utviklingsstilling vert dekket av det kommunale prosjektet Liv i Lom, av denne går 60-70% på nasjonalparklandsbysatsinga.							
	SUM:			2 360 000	420 000	630 000	890 000	